

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVESA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

**Čuvajte
Jugoslaviju!**

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 15 novembra 1935

God. VI — Broj 43

Sokolsivo na selu

Mnogo puta mislim o nesrazmeri jedinje naše, potrošene u fraze za jednu ideju, i energije date u samo delotvorno i postepeno ostvarivanje i realizovanje te iste ideje. Sve mi se čini, kada bi s ove strane bilo višega tvrdoglavljenja i istinitijeg, da bi za ideju bolje bilo, nego obrnuto. Je li to naša prastara naivnost i neuskost, da li pored nas stečena iskustva prolaze bezkorisno iz toga ili iz nekog drugog uzroka, dokle to tako i zašto tako? A još češće mislim o svima tima našim programima, bilo da se za njih borimo rečima, bilo radom, još intenzivnije mislim, da bi ti programi naši, istaknuti u neprestanom nadmetanju našu naivnosti i detinjarije do konačnog idealja, — više vredili, kada bi mi došli jedanputa do osnovnog i zrelog uverenja, da je dostizanje ideala uvek težak, krvav in nezahvalan posao, koji uvek dugo traje, koji je uvek spor i postepen, i koji od čoveka u sva vremena zahteva i mnogo i harmonične snage. Sve mi se zato čini, da mi opšta pitanja tretiramo čisto partajski, i kao neke stranke, i da tako onda i postupamo, površno, lakošćenno, nezrelo i brzopletno. Sve mi se čini, da mi u život gledamo kao što se s udobnog sedišta posmatra glumačka igra, koja razume se treba da se tiče jedino igrača za našu razonodu, a nikoga više. Pa zato držim, da je i u govorenu o seljačkim Sokolima našim došlo vreme, da se to pitanje shvati i uzme ne kao pitanje jedne partije, pa makar bila i sokolska, ne kao pitanje druge neke frakcije, pa makar bila i hercegovačka, ne kao pitanje luksuzne zaštave i dokolice nabujale i bogate privatne inicijative, koja sada nema drugog posla, ne kao histerična izmišljatina za razbibrigu i sitno naticanje nekih izabranih, — nego je vreme da se razume i da se sazna, da je pitanje seljaka našeg središnje pitanje našeg nacionalnog života i opstanka i da je zato i pitanje seljačkog Sokolstva središnje i glavno pitanje u našem Sokolstvu i naše nacije. U stvari to što sad spomenuli jeste jezgra celog revolucioniranja naše sokolske ideologije od glave pa do pete, to i ništa drugo! Sto se sada dešava to nije ništa drugo, nego su sudom brzinom izmajstirano poslednja kulisa, neke možda nikad nedokućive budućnosti, i šaranje, mazanje, brljanje po toj šimeri, — i s druge strane opor, težak, nesnosan, bezuspšan i sitan, strašno sitan, neizmerno, mravlji sitan i slabak realan rad. Izmedu te besomućne kulise, nekog nezasluženog a priježljivanog raja, i današnjeg pakleno mračnog stana, — razapeti su vekovi. Eto tu smo! Pa šta bi onda trebalo da se poduzme, tako se pita sa svijetu strana, gde se svom lakovernošću očekuju neki novi i preki lekovi, koji će od blata da mese pitu, — šta bi trebalo? Pre svega, ništa novoga, jer tu niti je bilo, niti ima, niti će biti ičega novoga! Nego staro, i samo staro, strašno staro, ljudsko i starozavetno! Vreme je da ustanu zloguci proroci, i da poviknu braći kuda sve mogu da srljavu, i da im kažu kakve ih katastrofe mogu da čekaju. Prosto radi toga, da se manifestuje i da odjekne opšti naš unutrašnji lajk, stid i sram za sve što jeste. A onda da se raširi, pročisti i osveži svest naša, da bude zajednička i jedna, i da bude trezna, zdrava i realna! Ako je to moguće, — onda je lako, — povikaće gomila. A ako nije moguće? Ako nije moguće da se raširi, pročisti i ozdravi naša zajednička svest, da bude trezna, zdrava i realistička, da se okupi oko najdublje uverenja da sve zavisi u svakom našem pitanju samo od nas, ako to nije moguće, — onda više ništa nije moguće!

Pokušau još sasvim u kratko da iskažem nešto od onoga što mislim i što osećam. Ja dakle osećam i mislim, da središte sokolskog rada u selu mora biti samo selo, selo, neka zapamte sva braća, a ne kasabu i varoš! Ja dalje osećam i mislim, da je nosilaštvo sokolskog rada u selu jedino apostolsko i sveštencičko! Ja dalje mislim, da se glavni početak rada sokolskog u selu ima da ogleda i oprobira u najgorem, najpropalijem i najzapanjenijem selu našem! Ja dalje mislim, da se Sokolstvo u selu ima još mnogo laže, istinitij i buntovnije da prilubi i približi selu i seljaku! Ja dalje mi-

— Ako pogledate u prvi životopis Jindříha Figner, koji je napisao dr. Miroslav Tirš, zaustavite vam se pogled na rečenici: »Jindříh Figner bio je neobičan čovek!« U toj je rečenici sadržana glavna misao Tirševog dela, koji već od svoga početka zaključuje, da je ta neobičnost Fignerova bila, osim drugoga, takoder i u njegovoj mnogostranosti.

Ako se dakle ove godine sećamo 70-godišnjice smrti Jindříha Figner, ne možemo takoder ni mi prikazati »sve one brojne krasne strane njegova srca, duha i značaja, koje su pobudile iznenadenje«, kako to kaže Tirš, već se ograničujemo na glavno i za nas najvažnije Fignerovo svojstvo — na njegov demokratizam.

Demokratizam je vlast naroda, iz naroda i za narod. Biti demokrata znači priznavati vlast naroda kao najbolje uređenje i zato za nju raditi.

Neobičnost Fignerova bila je takoder i u tome, da je bio demokrata baš u svoje doba i u svojoj sredini. Jer to je bilo doba, kada je odlučivala volja vladareva, doba, kada nije bilo u Austriji državnog sabora i njegovog odlučivanja, doba preteranog služništva, poniženja bednih i radišnih, a uživljivanje bogataša i plemića. Jer to je bilo doba koja je znalo da rešava socijalna pitanja samo iz milosti. U to doba i u sredini bogatog razreda trgovackog, u kojem je Jindříh Figner živeo u mladosti, biti demokrata značilo je u istinu biti neobičan čovek.

slim, da se ima pre svega iškolovati jedan kadar naročitih sokolskih ljudi, koji će u selo poći sa životnom misljom...

Posle deklamacija i proklamacija o seljačkom Sokolstvu, i posle toga sitnog i najsitnijeg mravljev rada sokolskog do sada u selu, treba jedanputa da se fiksira zreo, trezan, jasan i realan plan, po komu će se dalje postupati. Ne kažem da je ovo što je do sada bilo laž, ne, — ali je lažnost bila! Drugo je laž, a drugo je lažnost! Pazite da me razumete! Lažnost može da se ispravi i da se izleći. Laž ima da se uništi i sagore! Sokolstvo na selu treba da se odbrani od lažnosti!

Dr. Laza Popović, Zagreb.

Jindříh Figner — uzor demokrata

Danas, dne 15. o. m., protiče 70 godina od smrti prvog sokolskog starostice, uz Tirša suosnovača Sokolstva, Jindříha Figner. Povodom te obletnice mi donosimo u prevodu ovaj odlični članak poznatog sokolskog radnika i pisca brata Jana Pelikana, koji je objavljen u poslednjem broju »Sokolskog uzdjevalatela« COS.

Demokracija pak Jindříha Figner nije bila samo trud za vladu naroda. Ako se je mogao da po svome političkom nazoru oštvo razlikuje od ostalog društva svoga doba, tada je to značilo, da je njegova demokracija bila sastavni deo njegovog životnog nazora opće, i to tako temeljni sastavni deo, da je ta njegova demokracija određivala i njegovu privatno i unutrašnje ravnanje, da je davala obele-

Jindříh Figner

žje svemu njegovom delovanju, ne samo javnom, nego takoder i porodičnom i općecovećjem.

I u tome je takoder temelj prave demokracije da ona nije samo politička smernica, nego da pretstavlja i određeni i disciplinovani način čuvstovanja, mišljenja i ravnanja, koje ne dozvoljava ravnati se drukčije nego demokratski.

Kakvi su znaci te Fignerove demokracije i demokracije uopće?

Demokraciju vidimo zorno u Fignerovom nastupanju. To je pre svega unutarnja disciplinovanost, koju se demokrata Figner sam držao i s kojom se je podređivao svim društvenim načelima, no zahtevajući za sebe kao voda i glava društva bilo kakvih olakšica, vršeci uvek sami ono, što smje i može da radi i svaki član. Ta unutarnja disciplinovanost proizlazi iz svesti jednakosti svih sa svima pred važećim zakonima i pravilima. Niko nije veći, niko manji — bogati trgovac Figner, glazbenik Pala, stolar Fijala i sedlar Křišpin, student Černi i onaj »stari gospodine« Naprstek od Halantu — svi su oni jednaci i za sve njih važi isti red. To je u doba nejednakosti bilo tako dirljivo, da se Figner nije mogao zadovoljiti s tom jednakošću, već je on htio još više! Hoće da bi se medusobno voile, hoće da bi bili braća. Fignerovo bratstvo je njegova demokracija, posvećena dubinom čuvstva »neobičnoga čoveka. Tikanje je samo vanjski odraz toga čuvstva, a jednako i krasni, prijrosti i jednostavni pozdrav «Na zdrav! Te uredbe i sokolski običaji bili su radi toga tako trajni i krasni, jer su proizašli iz dublike čuvstvenog bogatstva neobičnog čoveka. A nama postali su — običajima!

Posle deklamacija i proklamacija o seljačkom Sokolstvu, i posle toga sitnog i najsitnijeg mravljev rada sokolskog do sada u selu, treba jedanputa da se fiksira zreo, trezan, jasan i realan plan, po komu će se dalje postupati. Ne kažem da je ovo što je do sada bilo laž, ne, — ali je lažnost bila! Drugo je laž, a drugo je lažnost! Pazite da me razumete! Lažnost može da se ispravi i da se izleći. Laž ima da se uništi i sagore! Sokolstvo na selu treba da se odbrani od lažnosti!

* Masarik je o tome rekao: »Demokracija se može definirati različito; ja sam sam dao nekoliko definicija; glavna stvar za demokraciju je javnost — nikakvo tajno delovanje — iskrenost, poštjenje prema prijatelju i neprijatelju.« (E. Ludvig: »Duh i čin«, str. 200).

ročilo njegovo razilaženje s Tiršem. Figner se je mogao tada s Tiršem kako porazgovoriti — koji je bio skoro dnevno njegov gost — mogao se je s njime pogradići i pogoditi o tada kočljivom pitanju kroja; ali što je on učinio? Otvoreno i pred svima povada on borbu u knjizi za svoje mišljenje, i samo jedva i jedva — usled Tirševe popustljivosti, za čiji je predlog bila u početku većina, — nije podlegao. To je primer javnog raspravljanja o odlučivanju, koje ne pozna tajnih dogovora, klika te uzgrednog razgovaranja i dogovaranja. Sve se događa javno, pred svima, direktno, licem u lice.

Daljnji znak je Fignerova pozitivnost. Figner je takoder u vreme svog najvećeg blagostanja potrošio sve što je stekao — »novac za njega nije imao nikakve vrednosti — ne radi toga, što bi možda bio rastrošan, već baš radi toga, što je osećao demokratski, što je osećaj, da je samo upravitelj imetka, koji skuplja i koji upotrebljava za dobro svih.

U vezi s demokracijom vidimo kod Figner-a takoder i skromnost, dobrostanstvo i plemenitost, odlike koje obično gube najpre oni, koje je demokracija digla do moći, a koje odlike uvek rese srce i život svakog demokrata. Skromnost ne samo u vlastitim potrebnama, nego takoder i u nastupanju, u svome ravnjanju, u nastojanju, u primanju i uzvraćanju počasti i t. d.; dobrostanstvo i umerenost prema podredenima, koje nije samo običaj — već koji proizlazi iz potrebe čoveka koji demokratski misli, — to su bile bitne Fignerove odlike. Havliček je to dobro označio: »A gospodin, ti gospodin!« Plemenitost, to je ona krasna crta Fignerova značaja, koja ga dovodi to toga, da svoju demokraciju iskazuje osobito prema dolje, t. j. da bi bio brat ili da bi se osećao jednakin u glavnom s onima, koji su siromašniji od njega ili koji su po svom položaju niži od njega, i baš iz svoje demokratske svesti on je s njima delio to, čega je imao više, bilo imetka, bilo značje, da ne bi uživao veće i drugo potrebljavanje, nego ono kakvo to dolikuje svakom čovjeku, koga ljudi vole.

Fignerova demokracija nije se ispoljavala samo u javnosti i u društvu. Ona se je ispoljavala i u odnosu prema staroj sluškinji Sofinki, Renatinim učiteljima, Fignerovim prijateljima, a osobito pak prema gospodini Katarini i kćerici Renati, da, čak i prema njego-

vom istorijskom psu Kviku, »borcu i revolucionaru«. Taj odnos Fignerov prema svima njima, kako to možemo razabrati iz uspomena gospode Renate, — pokazuje primer ljubavi prema rodbini, primer iskrene dobre srca i plemenitosti misli, osobito pak i primer demokracije, koju je on proživljavao, to uvek, posvuda i prema svakome.

Istina je, da nismo i da ne možemo biti svi jednaci. Nepremostive su nejednakosti dobi, moći, zdravlja, nadenosti i t. d. Ali zato ne smemo da ove nevremenije nejednakosti života upotrebljavamo u svrhu podržavanja onih nejednakosti, koje nisu urodene, koje stvaramo sami ili koje su sastavni deo čovečjeg društva. Te nejednakosti je ne samo moguće nego i potrebno otstranjivati — to je prvi, rekao bi, temeljni primer, koji vidimo u Fignerovom životu.

Drugo pak, jednako tako temeljno i važno za život ljudi je, da sama jednakost, demokracija, t. j. vlast naroda, i trud za nju, da je sve to pre malo, već da je za taj život potrebno mnogo više, naime, potrebna je ljubav. Figner je tu ljubav tako krasno izražavao i bio prožet sokolskim bratstvom, koje ne pozna zlobe, mržnje i zavist, nego koje samo pomaže i pomaže, jer ljubi i takve, koji se možda varaju i greše. To je ono što je učio Hrist, to je najveća, najkrasnija, ali i najzanimljrena Božja zapoved: »Kad bi bio kadar da i brda prenaša, a ljubavi ne bi imao — bi bio ništa.«

Ta ljubav, Fignerova ljubav, braća i sestre, vrlo je potrebna i našoj sokolskoj demokraciji!

Zivimo na prekrenici vekova. Dve sile, dva pokreta, dva sveta stoje jedan naprma drugome te se medusobno bore. Svet starog društvenog potrebitka i svetosti svojine, stecene bilo radom predati ili vlastitim, ili pak i bez rada — svet, koji upotrebljava materijalnu i duhovnu silu za širenje i povećanje imetka, svet tajne diplomacije i intrig za zatvorenim vratima, svet gospodstva i moći pojedinica, a na drugoj strani nov svet, svet demokracije Fignerove, svet iskrenosti i otvorenosti rada, svet vladanja sviju nad svima i — kako se možemo možda nadati, takoder i svet mira i ljubavi.

Uz koju stranu će stati, gde uopće može da stane Soko, bilo muškarac ili žena, koji se seća 70-godišnjice smrti Jindříha Figner-a?

Jan Pelikan, Prag.

Jugoslovensko - bugarsko bratstvo

»Zbliženje će biti stalno, jer ga diktuje srce i razum naših dvaju bratskih naroda«

Izjava brata prof. dr. Mihaila C. Mineva za vreme njegova poslednjeg boravka u Beogradu

Posle Zagreba i Novog Sada, brat dr. Mihailo C. Minev, profesor medicinskog fakulteta u Sofiji i ugledni član vodstva Saveza bugarskih Junaka, naš veliki prijatelj i pobornik bugarsko-jugoslovenskog bratstva i zbliženja, posjetio je Beograd, kamo je sa svojom gospodom stigao 8. o. m. i gde se je na povratak za Sofiju zadržao dva dana.

U Beogradu brat prof. dr. Minev sastao se je s članovima uprave Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Tom prilikom izjavio je pretstvincima našeg sokolskog vodstva, radujući se iskretnom ponovnom bratskom suretu sa svojom jugoslovenskom bratom, sledeće:

»S otvorenom i velikom radošću prolazim sada, po treći put u ovoj godini, kroz bratsku jugoslovensku zemlju.«

Družila se Jugosloveni i Bugari, živeli su doskora u uzajamnom nesporazumu i bratobušačkim ratovima, jer su na veštacki način bili uđavljani jedan od drugoga. Cilj ovog velikog udaljivanja bio je, da se što manje međusobno upoznamo.

Toplu želju, koja već postoji kod naših dvaju bratskih naroda za iskrenim zbliženjem, niko već nije u stanju da razruši. Naprotiv, delo na ovom zbilženju još će se produbiti. Zbilženje će biti stalno, jer ga diktuju srce i razum naših dvaju bratskih naroda.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Iz života ukrajinskog Sokola u Poljskoj

Ukrajinsko Sokolstvo, koje ima svoju jaku i čvrstu organizaciju po celoj poljskoj Ukrajini i u istočnoj Galiciji, te koje ima svoje sedište u Lvovu, počelo je upravo s intenzivnim delovanjem. Dok su prve godine postojanja ukrajinskog Sokolstva bile posvećene u prvome redu ponovnom izgradnju predratne organizacije, koja je brojila oko 900 društava s kakvih 40 hiljada članova i omiladine, sada je, nakon što je osnovano skoro 500 društava, raznih okružja i nekoliko župa, počelo svojim sustavnim radom. Organizacijski život počeo je da se sve jače razvija osobito kroz poslednje dve godine. Naročito je u tome pogledu mnogo pripomogao lanjski pokrajinski slet u Lvovu, kome su učestvovala skoro sva ukrajinska društva i koji je bio snažna manifestacija sokolske misli među Ukrajincima. Već nekoliko puta ovde smo istakli, kako poljske vlasti ne preće ovo delovanje ukrajinskog Sokolstva, inače se ova sada tako moćna organizacija ne bi mogla da tako razvije.

Ova godina bila je posvećena prodlubljivanju unutarnjeg rada ukrajinskog Sokolstva i jačanju organizacije prema vani. U unutarnjem pogledu počelo se je s vrlo smotrenim opskrbljivanjem društava s raznim potrebnim telovežbačkim spravama, s objavljuvanjem telovežbačkih večeri u saveznom glasilištu, školovanjem prednjaka, priređivanjem raznih drugih tečaja i t. d. Što se tiče afirmacije organizacije prema vani, javnost je uskoro mogla da uviđe, da je rad ukrajinskog Sokolstva učinio znatan korak napred. Ne samo da su vrlo brojna društva priredila svoje letnje javne telovežbačke nastupe, već se je također podigao i broj takmičenja. Naročito se je počelo priređivanjem takmičenja u prostim granama, ali je također i odbjorka postala uvelike obilježena te je tako znatno potisnula do sada vrlo gajan nogomet među pojedinim jedinicama. Kao dokaz, kako se ukrajinski Sokolstvo sistematski razvija, možemo smatrati naročito i velik broj zborova članstva, posebno vežbačkog članstva u raznim krajevima istočne Galicije. U septembru o. g. održani su tako zborovi u Pršemisu, Radu Ruski, Čortkovu, Burštini, Samboru i Hirovu, a lakoatletska takmičenja u Kosovu i Kolomiji. Iz pojedinih okružja ovim takmičenjima učestvovalo je 61 društvo. Svim tim zborovima uvek je prisustvovao također i predstavnik centralnog sokolskog vodstva iz Lvova.

Ukrainci su nastanjeni također i u Bukovini, koja sada spada pod Rumuniju. Također i tamo imaju Ukrainer, u Černovicama, kako sportsko društvo, koje je u bratskim odnosima sa sokolskom organizacijom svojih sunarodnjaka u Poljskoj. Svakako je utešljiva činjenica, da je sokolska misiona tako duboko prodrila i u Ukratinu i tamo našla oduševljene pristaše i propagatore.

Rusko Sokolstvo u Severnoj Americi

Početci ruskog sokolskog delovanja u Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike sežu još četvrt stoljeća unatrag. Već tada su se prvi ruski iseljenici bavili mišljem da bi bilo dobro kad bi se također i oni uđurili u sokolsku društva. Naišli ih je bilo iz Istočne Galicije i Potkarpatske Rusije, dakle iz tadašnjih pokrajina koje su bile pod Austro-Ugarskom Monarhijom, Austro-Ugarsku naime, u svome strahu pred Sloveninima, nikada nije pokazivala pravog smisla za Sokolstvo. Naročito je branila Ukrainera u istočnoj Galiciji i potkarpatskim Rusima u Ugarskoj da osnivaju sokolska društva. I dok su Ukraineri ipak mogli da imaju svoja društva, Rusi u Ugarskoj uopće ih nisu smeli ustavljati, kao ni braća Slovaci. Već 1911. Savez ruskih sokolskih društava brojio je 261 jedinicu, a kasnije se i znatno ojačao, naročito kada su se posle velike ruske revolucije mnogobrojni ruski izbeglice iselili iz carske Rusije u Ameriku. Danas Savez ruskog Sokolstva u Americi broji 12 župa sa 380 društava i sa ukupno preko 23.000 pripadnika. Starašina Saveza je br. Ivan Pop, načelnik br. Ivan Kanja, koji je bio u 6-nedeljnoj prednjačkoj školi ČOS u Pragu, a načelnica je s. Marija Vesela. Savez izdaje i svoj list, koji u znatnoj meri podržava vezu među brojnim društвima i župama. Braća Rusi vežbaju po Tirševom sokolskom sustavu i priređuju lepe i uspešne sletove.

Razne vesti iz slovenskog Sokolskog

Naročito velik rad razvija Mahalova župa u Brnu, i to po svim onim svojim društvima, koja se iz bilo kakvih razloga u svome radu bore s raznim teškoćama. Ta društva posećuju često župski izaslanici, koji društvenim funkcionerima daju razne savete pa i sami se hvataju rada u društvu, ako je to potrebno. Ovi župski izaslanici redovito su dobri prednjači i vodnici kao i dobri radnici u ostalim sokolskim granama. Taj način poučavanja jedinica dovodi do veoma znatnih uspeha u ovakvim društvima, koja se na taj način podiže i ojačava. Muški i ženski naraštaj u Mahalovoj župi broji preko jedne trećine svih vežbača u župi.

Sokolsko društvo Hradec Králové proslavice ove godine u decembru svoju 70-godišnjicu. Ova proslava izvećuje se uz sudjelovanje društvenog pevačkog zboru i društvene filharmonije, koja broji preko 70 članova, te je zastalno i najveći sokolski orkestar uopće. Filharmonija izvadava skladbe Dvoržaka, Suka i Ostrčila.

Novi sokolski dom u Pršerovu imaće vežbaonicu 28×17, koja će biti visoka 10 m. U vežbaonici biće i velika pozornica, a sa strane ostale prostorije te nad vežbaonicom galerija. U vežbaonici biće mesta za 250 vežbača. Počinjalo se također i na posebnu dvoranu za lutkarsko pozorište, veličine 11×11 sa 220 sedišta. Kako je predviđeno da se dom izgradi u tri etape, to će dvorana za lutkarsko pozorište biti podignuta eventualno docnije. Dom će stajati oko dva milijuna Kč.

Kako smo već izvestili, dne 5 i 6 januara 1936. sastaje se u Varšavi odbor poljskog Sokolstva, koji će, porez ostalog, izabrati također i novo predsedništvo Saveza, jer je na poslednjoj izvanrednoj sednici dosadanje predsedništvo sa starostom br. Zamojskim na čelu podalo ostavku, a sada samo vodi poslove do izbora novog predsedništva.

Fotoamaterski otsek Sokolske župe u Rokicanima (ČOS) izradio je film o ovogodišnjem župskom sletu, koji će se uskoro prikazivati u pojedinim župskim društvima.

Dne 6 o. m. bila je otvorena po predsedništvu ČOS u Pragu zanimljiva izložba "Tiršev dom u sokolskom životu". Ove godine naime navršava se 10 godina, otkada je bio otvoren Tiršev dom.

Ove godine održana je u Twinsburgu, u Americi, škola Američke obce sokolske, koju je pohađalo 39 članica i 21 član, među kojima je bilo 8 brača i 4 sestre iz slovačkog Sokolstva, koje u Americi sačinjava posebnu sokolsku organizaciju, a koja ipak nastupa posvuda zajedno sa češkim Sokolima. Školu su vodili načelnik AOS br. Jelinek i načelnica s. Dankova.

Dne 16 i 17 o. m. sastaje se u Tirševom domu u Pragu na jesenji zbor župski načelnici češkoslovačkih župa, a nedelju kasnije pak župske načelnice, koje će morati među ostalim rešavati i pitanje svetčanoga kroja za članice.

Načelništvo Poljskog sokolskog saveza sačinjavaju uz načelnika br. Jana Fazanovića i načelniku s. Jadvigu Zamojsku također i oba savezna podnačelnika br. Tan i br. Hamburger te podnačelnice s. Kinga Zalevska i s. Štefanija Golaševska i tajnica načelnika s. Halina Sobotovska. Članovi načelništva su i svi načelnici župskih skupina, t. j. Krakovske, malopoljske, mažovske, primorske, šleske i velkopolske, kao također i sve načelnice ovih župskih skupina.

U sokolskoj rubrici brnskih "Lidovih novina" čitamo, da je nastupio poslednji čas da se objektivno obavesti poljsko Sokolstvo o nesuglasicama, koje su u poslednje vreme nastale između Poljske i Češkoslovačke radi Tješina. Inače preti opasnost, da se također i poljsko Sokolstvo ne priključi protuslovenskom kursu, koji danas vlada u Poljskoj. Do sada su odnošaji između poljskog i češkoslovačkog Sokolstva, uprkos razmimoilaženja poljske i češkoslovačke državne politike bili jednak bratski i prijateljski kao i s ostalim sokolskim savezima. Zato je potrebno i na korist sokolske stvari, da ti odnosi ostanu takvi i u budućnosti.

U Bugarskoj deluju dva češkoslovačka sokolska društva, i to jedno u Sofiji i drugo u Gornjoj Orhovici, koje imaju svoju četu u Mrtvici. Sokolsko društvo u Sofiji, koje ima prostorije u Češkoslovačkom narodnom domu, deluje vrlo zadovoljivo, dok je rad društva u Gornjoj Orhovici radi odlaska načelnika, načelnice i predstavnika uvele otežan. Inače i-ovo društvo ima svoju vežbaonicu u tvornici šećera, ali nema dovoljno prednjaka, a također iselio se je i jedan deo članstva.

Češkoslovački Sokol u Parizu doći će kroz izvesno vreme također tako reći do svog vlastitog krova. Sve je naime već pripremljeno, da se u Parizu na veoma lepom mestu podigne češkoslovački narodni dom, u kome će biti smeštena sva češkoslovačka društva pa tako i sokolsko.

Starosta Sokolske župe Severomoravske, br. Joža Mali, zasluzni nacionalni radnik, koji se je naročito istakao u burnim oktobarskim danima god. 1918. nakon prevrata, što je svog razumom radom u najkraće vreme umirovio svoj kraj, a koji pripada njegovoj župi i gde živi veći broj Nemaca, navršio je nedavno 60-godišnjicu svoga života.

U svim većim sokolskim društvima u Češkoslovačkoj počinju se uvađati lekarski pregledi sokolske dece. U tome zastalno prednjači najveće društvo Kraljevski Vinograd u Pragu, koje je uvelo redoviti pregled dece pri stupanju u Sokol i u koncu svake sokolske godine. Tako je ove godine bilo u oktobru pregledano 520 devojčica. Osnovana je posebna lekarska kartoteka za sve pojedinke i sa svim potrebnim podacima. Lekarski otsek ove društva nakon pregleda dece izvezeta zatim o rezultatu toga pregleda prednjače i dečje roditelje.

(Nastavak sa 1 strane)

Za vreme svog boravka u Beogradu brat prof. dr. Minev posjetio je i beogradski anatomski institut. Kad ga je profesor anatomije g. dr. Miljanović uveo zatim i u slušaonicu i predstavio studentima ne samo kao poznatog naučnika na polju medicine već i kao brata Bugarina i kao velikog i jednog od najstaknutijih saradnika na prijateljstvu i zbljenju dvaju bratskih naroda, bugarskog i jugoslovenskog, studenti su bratu prof. dr. Minevu priredili toplice ovacije. Brat prof. dr. Minev, durnut ovim srdačnim i iskrenim prijemetom studenata i zahvaljujući se na njihovim bratskim ovacijama, rekao je, da je srećan što mu se pružila prilika da im se svetog i visokog mesta katedre beogradskog Univerziteta uputi po prvi put na bugarskom jeziku ove svoje reči: "Vi ste još mladi, ali zapamtite, da ćete, kad budete nešto stariji, dočekati da se potpuno ostvari bratstvo na kome mi sada radimo". Posle toga brat prof. dr. Minev održao je studentima predavanje o anatomskoj inervaciji srca, nakon čega su ga studenti ponovno burno i dugotrajno aplimirali.

Brat prof. dr. Minev napustio je sa svojom gospodom Beograd dne 10 o. m. naveče. S njime su se pre toga najčešći i bratski oprostili brojni predstavnici našeg sokolskog vodstva.

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice Beograd — Zagreb — Ljubljana

U Savezu SKJ osnovan je otsek za propagandu sa sekcijama za: Štampani, foto, film i radio.

Na molbu uprave Radio stanice Beograd odlučeno je da se kao i do sada priređuju sokolska radio-predavanja. Shvativići veliki značaj i ulogu Sokolstva u narodu, uprava Radio stanice Beograd rešila je, da sokolska predavanja uđu u okvir "Nacionalnog časaca", koji prenose i stanice Zagreb i Ljubljana. Tako je Savez SKJ postigao da, Sokoli i Sokolice, kao i prijatelji Sokolstva, imaju prilike da čuju sokolsku rec iz sedišta Saveza SKJ iz Beograda.

Predavanja se održavaju od početka novembra, svakog četvrtka od 19.30 do 20.00 časova.

Dne 7 o. m. održao je predavanje načelnik Saveza SKJ brat dr. Alfred R. Pihler, Beograd, o temi: "Naš vaspitni rad u 1936 god."

Dne 14 o. m. predavao je brat Adolf Stefan, Beograd, o temi: "Zašto naše Sokolstvo ispojava Jugoslovenske ovih župskih skupina.

Dne 21 novembra predavaće brat prof. dr. Đorđe Paunković, Beograd, o temi: "Sadašnje stanje Sokolstva".

Dne 28 novembra predaje brat ing. Kosta Petrović, Subotica, o temi: "Jugoslovenski narodni park u Beogradu u vezi s izgradnjom sokolskog stadioona".

Pored ovih večernjih predavanja biće i popodnevni (pučki), i to svake prve i treće nedelje u mesecu, počev od decembra t. g.

Otkaz za propagandu uputio je pismo svima dosadašnjim predavačima i našim istaknutim sokolskim radnicima s pozivom na saradnju i u nadi, da će braća, shvativići značaj ovih sokolskih radio-predavanja odgovoriti i ovoj svojoj sokolskoj dužnosti.

Vežbe za II svesobolski slet Saveza SKJ u Beogradu

Vežbe, ispravljene, za II svesobolski slet u Beogradu, za članove, članice, muški i ženski naraštaj, zatim partiture za klavir i duvalačku glazbu, mogu se nabaviti kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani (Narodni dom).

Službena saopćenja

Proslava Filipa Višnjića

Svim bratskim sokolskim jedinicama!

Ovoga meseca proslavlja se u našoj zemlji 100-godišnjica našeg najslavnijeg narodnog pevača Filipa Višnjića. Ova proslava ujedno biće i slavlje našeg narodnog pevačstva, koje je stvorila duša našeg naroda.

Na predlog svog prosvetnog odbora, Savez SKJ rešio je, da u toj proslavi uzmre učešće i jugoslovensko Sokolstvo.

Mala knjižica o Filiju Višnjiću, koju je u svrhu ove proslave izdao načelnici odbor za Višnjićevu proslavu, moći će da posluži i našim Sokolima za podatke Višnjića i o negovoj poeziji. U tu svrhu Savez je već poslao svim sokolskim župama izvesnu količinu ovih knjižica.

Sve naše bratske jedinice neka stoga po mogućnosti još u toku ovoga meseca, a eventualno i po potrebi u mesecu decembru, dostojno proslave najslavnijeg narodnog pevača Filipa Višnjića.

Skreće se pažnja bratskim jedinicama, da je odbor za proslavu Filipa Višnjića izdao i Zbornik u slavu Filipa Višnjića, u kome se pored podataka o Filipu Višnjiću, nalaze i naučni prilozi o našoj narodnoj poeziji. Ovaj Zbornik može se dobiti preko prosvetnog odbora Saveza SKJ uz cenu od 20 Din. Zbornik se ujedno preporuča i svemu članstvu, kao i sokolskim knjižnicama.

Skreće se pažnja bratskim jedinicama, da je odbor za proslavu Filipa Višnjića izdao i Zbornik u slavu Filipa Višnjića, u kome se pored podataka o Filipu Višnjiću, nalaze i naučni prilozi o našoj narodnoj poeziji. Ovaj Zbornik može se dobiti preko prosvetnog odbora Saveza SKJ uz cenu od 20 Din. Zbornik se ujedno preporuča i svemu članstvu, kao i sokolskim knjižnicama.

Prvodecembarski broj

Sokolskog glasnika izići će iz štampe već 29 o. m. — Molimo stoga, da se rukopisi i oglasi za taj broj pošalju tako, da ih uredništvo, odnosno uprava lista primi najdalje do 25 o. m.

KRONIKA

100-godišnjica rođenja Davorina Jenka. Dne 10 o. m. navršila se je stota godina od rođenja velikog i zasluznog komponista Davorina Jenka, koji je poznat sa svojih velikih dela čitavom našom narodom. Jenko se je rodio u ubavom selu Dvorje u Slovenskoj. Osnovnu je školu pohađao u selu Cerklej kod Kranja, a gimnaziju

ljubav prema bližnjem pokazao je i s dveću zadužbinama, jednoj je poklonio 200.000 Din za potpomaganje siromašnog sveštensta i njihove dece, a drugoj 300.000 Din za dački dom srednjoškolske omladine.

† Miletak Jakšić, Dne 8 o. m. umro je u Beogradu poznati pesnik i pisac Miletak Jakšić. Pokojnik se je rodio 29. marta 1869. u Srpskoj Crnji. Posle svršene gimnazije u Novom Sadu, učio je bogosloviju u Sremskim Karlovcima, postao je i sveštenik, ali je 1919 napustio svešteničku službu i postao bibliotekar Matice srpske u Novom Sadu. Godine 1921 preselio se je u Beograd, gde je u poslednje vreme radio u Akademiji nauka. Prve svoje književne radove, uglavnom pesme, počeo je pokojni Jakšić objavljivati 1892 pod pseudonimom Lenski u »Javoru«, »Stražilovu«, »Ostadžini«, »Brankovu kolu«, »Novoj iskri« i u »Srpskom književnom glasniku«. Sačinjavao je i kod kalendara »Srbohran«, »Srpsko kolovo« i »Prosveta«. U zasebnoj knjizi izdao je prvi put svoje pesme 1899, a drugi put 1923. Godine 1900 izdao je u mostarskoj »Maloj biblioteći« svesku priopovedaka, koje je onda proširene otstampa 1923 pod naslovom »Crno maće«. Jakšić je bio posle Vojislava Ilića prvi modernista u srpskoj poeziji i jedan od najboljih pejažista u našoj lirici. Pre nekoliko dana izšla je iz štampe njegova poslednja knjiga pod naslovom »Priopovetke«. Mnogo je i prevadao, naročito s ruskog jezika.

Kongres narodnih univerziteta u Beogradu. Dne 9. o. m. bio je otvoren u velikoj sali Kolarčevog univerziteta u Beogradu kongres naših narodnih univerziteta iz čitave zemlje, na koji je stiglo oko 150 delegata. Među delegatima bili su najistaknutiji predstavnici naše nauke i kulturnog života iz svih važnijih kulturnih centara naše zemlje. Na kongresu su bili pročitani interesantni referati o uspesima rada

pojedinih narodnih univerziteta, a u rezolucijama traži se po jedna besplatna karta za svaki univerzitet, nadajući finansijsku i moralnu pomoć države, puna sloboda rada i t. d. Na kraju je izvršen izbor nove uprave, u kojoj nema naročitih promena.

Razne kulturne vesti. Pre nekoliko dana umro je u Krakovu Michael Bogucki, profesor klasičke filozofije, koji je u Poljskoj slavljen kao odličan prevodilac klasičnih, a naročito pozorišnih dela. Bio je poznat i van granica svoje otadžbine kao vanredan poznavalač starog grčkog pozorišta. Niz godina bio je savetnik krakovskog pozorišta i saradnik literarne grupe »Mlada Poljska«.

Pre nekoliko dana proslavljena je u prisustvu izaslanika Nj. Vel. Kralja i patrijarha u Akademiji nauka u Beogradu 10-godišnjica rada Saveza ruskih pisaca i novinara u Jugoslaviji. Profesor dr. Belić održao je tom zgodom predavanje o ruskoj štampi pre rata. Govorili su još predstnik A. Ksujin, koji se je setio velikog podupiratelja ruske kulture i Rusa uopće blaženopčive. Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, nadalje ruski metropolit Eulajije, naše pisce Dušan Nikolajević, nadalje čuveni ruski basista i umetnik svetskog glasa Fjodor Saljapin, koji je baš u tim danima bio gost beogradskog pozorišta te »počasni konzul« Branislav Nušić.

Ovih dana proslavilo je u Lenjin gradu 75. godišnjicu svog umetničkog rada jedno od najvećih ruskih pozorišta, koje se je pre revolucije zvalo Marjinsko, a sada nosi ponosni naziv akademskog pozorišta. U tom pozorištu bile su premijere najboljih ruskih opera komponista Glinka, Čajkovskog, Rimski - Korzakova i mnogih drugih. U ovom pozorištu razvio se je i čuveni ruski balet, koji uživa danas svetski glas. Za čitavo vreme od 75 godina što postoji ovo pozorište posetio je prema tačnoj statistici pretstave preko 31 milion posetilaca.

U Kodanju umro je ovih dana Lauridis Brun, jedan od najpoznatijih a ujedno i jedan od najplodnijih danskih pisaca.

KNJICE I LISTOVI

Viktor Ladenhauzer:

SAVREMENO TJELESNO VJEŽBANJE
u osnovnoj školi

Ovih dana izlazi iz štampe ovaj praktični priročnik, izrađen na osnovu propisanog naставnog plana i programa, koji će dobro doći ne samo učiteljima osnovnih škola pri izvođenju obuke u telesnom vežbanju po sokolskom sistemu, nego i u sokolskim prednjacima koji rade s decom od 6 do 10 godina. Obradena u potpuno savremenom duhu, ova knjiga ide novim putevima na »volju telesnog odgoja dece, pružajući u najzbijenijoj i preglednoj formi sve ono što treba učitelj i sokolski prednjak da znade pri svome radu.«

Cena je knjizi 10 Din. Kod unapred poslanog novca knjiga se šalje bez poštarine. Učiteljska, kao i sokolska društva, koja naručuje 5 knjiga i posluži novac unapred dobivaju šestu knjigu besplatno.

Narudžbe se šalju na adresu: Viktor Ladenhauzer, nastavnik gimnastike Osijek II — Državna muška realna gimnazija.

KALENDARIĆ
SOKOLSKE OMLADINE

U lepoj opremi, ilustrovan, izlazi je upravo iz štampe Kalendarić sokolske omladine za 1936 godinu. Kalendarić je uredio brat Gangl, a izdala ga je Jugoslovenska sokolska matica u Ljubljani (Narodni dom), kod koje se i dobiće uz cenu od 2 Din.

puta iz prangije i sviranjem državne himne, prigodnim govorom predsednika opštine br. Save Nikolića i starešine čete br. dr. Stevana Požareva. Čin osvećenja zastave obavio je ovađašnji prototjerje g. Teodor Bajić uz asistenciju dvojice sveštenika. U po-dne bio je lep banket, na kome je bilo više lepih govora u sokolskom i nacionalom duhu, a naročito je vredno istaći govore kuma br. inž. Petrovića, delegata Beogradske župe i društva Žemun matice br. Alfonza Berkovića, delegata društva Žemun I br. Ranka Šuradića i referenta za seoske čete društva Žemun matice br. Ive Tkalciceva kao i drugih.

Uveče je bila bogata lepo uspela tombola s veseljem.

Župa Celje

CELJE. — Zimski program Sokolske župe Celje je sledeći: od 26. decembra do 1. januarja smučarski tečaj na Smrekovcu pod vodstvom savezne vođenice. 8. decembra se vršilo u Celju izpitati za smučarske sudske pred savezno komisiju. 2.—5. januarja u Zagorju skakalni tečaj pri dve smučarske skakalnicah za novince in izvezbane. — 12. januarja župne smučarske tekme in sicer: dopoldne za člane in višji moški naraščaj u smučarskih liličih (slalom), za nižji oboji naraščaj in članice smuk. — Popoldan istega dne patrolne tekme 3 členskoga moštva. — Tekme se vršijo pri Celjski koći.

Razpis novih prostih vaj za člane in moški naraščaj za našo župu. Vaje naj bodo pestre pa ne predlože in pretežke. Natačajniki moraju 15. decembra u Celju izvajati z najmanj 4 telovadej te proste vaje pred zborom društvenih načelnikov, ki jih bo ali odo-brilo ali zavrnilo.

Nameravan je v letu 1936. župni zlet.

Župa Kragujevac

KRAGUJEVAC. — II župske utakmice sokolskih četa. Prilikom svečanosti otvaranja Sokolskog doma u Jagodini, održane su na dan 2. i 3. novembra o. g. II župske utakmice sokolskih četa ove župe. Takmičili su se članovi, članice i muški naraštaj. Članovi i muški naraštaj takmičili su se samo u prostim vežbama, ali se kod njih ocenjivala i čistoća narodne nošnje t. j. da li je nošnja potpuna.

Ocenjivanje je vršeno po naročitoj tabeli, koju je sastavilo Načelništvo župe s obzirom na mesne prilike i s obzirom na iskustvo s prvih utakmica. Maksimalan broj bodova određen je samo kod prostih vežbi (10 bodova). Kod ostalih disciplina broj bodova se određivao prema postignutom rezultatu i penjao se je i preko 10 bodova.

Kod članova takmičilo se 13 odeljenja s ukupnim brojem 86 vežbača, članica 4 odeljenja (24 vežbačice) i kod muškog naraštaja 4 odeljenja (24

vežbača). Prvo mesto kod članova postiglo je odelenje čete Gornja Gorevnica sa 464,5 bodova, drugo mesto četa Miokovci sa 463,5 bodova i treće četa Donji Stepoš sa 425 bodova. Prvo mesto kao pojedinač postigao je br. Čirović Miloš iz čete Gor. Gorevnica sa 97,5 bodova, drugo mesto br. Munjanin Petko iz čete Miokovci sa 91 bodom i treće br. Dimitrijević Nikodije iz čete Donji Stepoš sa 88 bodova. Najbolji rezultati u pojedinim disciplinama su ovi: bacanje kugle br. Marić Miloš iz čete Brusnica 10,20 metara, skok u dužinu br. Veselinović Dušan iz čete Majur 5,29 metara, trčanje na 100 metara br. Čirović Miloš iz čete Gor. Gorevnica 13 sekundi (s obzirom na teren na kojme se trčalo ovo je lep uspeh). Prvo mesto u štafeti 7 × 100 metara postiglo je odelenje čete Gor. Gorevnice za 1 minut 36 i $\frac{1}{4}$ sekunde. Kod članica prvo mesto u prostim vežbama postiglo je odelenje čete Badnjevac sa 68 bodova i drugo četa Miokovci sa 67 bodova. U ocenjivanju narodne nošnje prvo mesto zauzeo je odelenje čete Badnjevac, drugo Mrčajevci i treće Miokovac. Kod muškog naraštaja prvo mesto postiglo je odelenje čete Miokovci sa 208 bodova, drugo Donji Katun sa 188,5 bodova i treće Slatina sa 176 bodova. Prvo mesto kod pojedinač postigao je Dordević Vlastimir iz čete Slatina sa 58 bodova, drugo Nikitović Obrad iz čete Miokovci sa 51 bodom i treće Ljubisavljević Dobrivoje iz čete D. Katun sa 45,5 bodova. Najbolji rezultati kod muškog naraštaja bili su ovi: bacanje kugle (5 kg) Đorđević Vlastimir iz čete Slatina 8,70 m, skok u dužinu Karić Milan iz Badnjevca 4,25 m. U trčanju na 100 metara postignut je vrlo slab rezultat s obzirom na sam teren i zbog toga što naši trikači vrlo slabo poznaju tehniku trčanja; ovo se opažalo ne samo kod naraštaja nego i kod članova. Kod naraštaja najkraće vreme bilo je 15 sekundi. Na štafeti 7 × 100 metara postiglo je najkraće vreme odelenje naraštaja iz D. Katuna 1 minut i 51 sekundi.

Načelništvo župe učinilo je pokusaj i naredilo je da svi takmičari moraju doći na utakmice u vežbačkom odelenju, koje je određeno za čete od Načelništva saveza, i zbog koga se ovdila velika diskusija i na sednici zborova župskih načelnika i na sednici zborova saveza, a za koje se verovalo, da ga čete neće primiti. Na opšte iznenadenje gotovo svi takmičari su došli u novom propisnom odelenju, a naročito se u tome istakla četa iz Katuna. Po ovome se vidi da kod četa možemo slobodno uvesti novo odelenje, kak je to predlažilo Savezno načelništvo. J. P.

Župa Petrovgrad

MOKRIN. — Osvećenje društvene zastave. Na dan 3. novembra 1935 god. osvećena je društvena zastava ka-i Dom Kralja Petra I Oslobođitelja.

Još u subotu u veče istaknute su na svima domovima zastave, tako da je mesto dobito svečan izgled. Oko 8 časova prispeo je kum konjički puškovnik br. Relja Brabek, komandant Vojnog okruga, a s njime i prosvetar župe br. Miloš Stanojević.

U nedelju ujutro rano počeli su se okupljati članovi Sokolskog društva i očekivali su pojedine izaslanike. Pred domom bila je podignuta tribina, koja je bila obavijena državnom trobojkom. Dočekan je izaslanik bratko župe br. Mihajlo Radotić, a zatim je prispeo izaslanik gospodina bana g. Slavno Radovanović, sreski načelnik iz Vel. Kikinde. U 10 časova formirana je povorka i na čelu s muzikom otišlo se po kuma. Pred Domom kuma je pozdravio starešina društva i pozdro mu dobrodošlicu, a jedna mala Sokolica predala mu je buket cvetova. Nakon toga učinjen je raspored za doček izaslanika Nj. Vel. Kralja Petra II gospodina Milija Baškovića, puškovnika iz Vel. Kikinde. U 11 časova pojavio se auto izaslanika Nj. Vel. U susret mu je izšao starešina društva. Pred Domom pozdravio je izaslanika

Župa Osijek

VINKOVCI. — Priredba Sokolske čete u Ostrovu. U neposrednoj blizini Vinkovaca nalazi se maleno ali napredno selo Ostrov. — U ovome selu postoji sokolska četa već petu godinu.

Bez velike reklame i buke razvijaju seljaci sokolski rad uz pomoć mesne inteligencije. Na čelu čete radi starešina brat Vučevac Dušan, seljak. Na 20. oktobra o. g. održala je ova četa svoju javnu vežbu. Program se sačinjavao iz sedam tačaka. Kod prve tačke nastupila su muška deca i izvela proste vežbe od J. Kratohvila. Druga grupa muških dečaka izvela je proste vežbe od M. Borasa. Ženska deca nastupila su u prostim vežbama od J. Kratohvila, zatim s vežbama B. Jemelkova. Još su muška deca odvežbala proste vežbe A. Kneževića, a ženska deca proste vežbe od M. Borasa.

Konjica matičnog društva iz Vinkovaca izvela je kao završnu tačku »karusek. Fanfara matičnog društva iz Vinkovaca svirala je školske kočačice kod nastupa i otstupa, a po završenom programu na samome igraštu nekoliko narodnih kola.

Na večer je gostima priredena zakuska u novim prostorijama crkvenog doma.

Nastup je vodila sestra načelnica Smilja Spasić, učiteljica. Svakako je pohvalno za Sokolsku četu u Ostrovu, da je priredila ovaj nastup s ovakom leđnim uspehom.

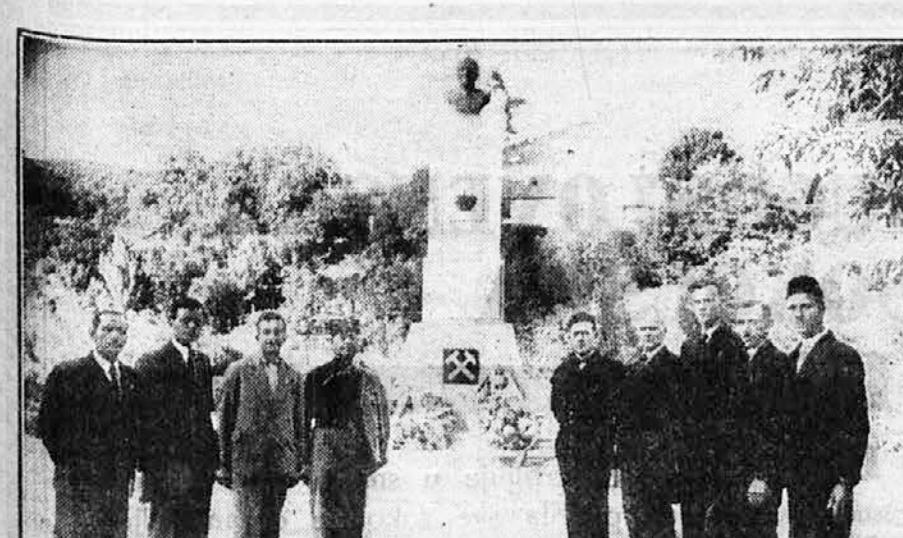
Nj. Vel. sreski načelnik, a jedna mala Sokolica je predala izaslaniku buket cvetova. Muzika je intonirala državnu himnu, a nato je nastalo oduševljeno klanjanje Sokola i naroda Njegovom Veličanstvu Kralju, Domu Karadordjeviću i Jugoslaviji.

S izaslanikom Nj. Vel. prispeo je i izaslanik ministra Vojske i mornarice, artillerijski major g. Slavko Tešlarović iz Vel. Kikinde.

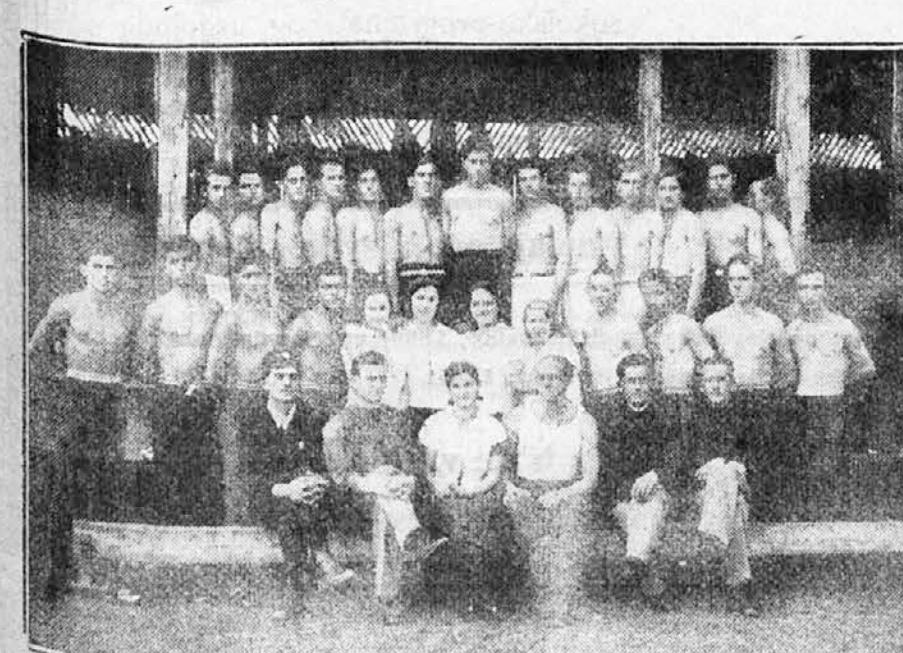
Izaslanici zajedno s kumom i Upravom društva zauzeli su svoja mesta na tribini i tada je prototjerje Gligorije Stajić izvršio svečani obred osvećenja i tom prilikom održao predgovor. Kum brat Relja Brabek predajući zastavu starešini društva br. Dušanu Adamovom održao je govor o značaju i svetinji sokolske zastave. Odgovorio mu je brat starešina, koji se zahvaljuje na toplim rečima i predaje zastavu zastavniku koji polaže zavet. Zatim je održao govor izaslanik bratske župe naglasivši, da društvo treba da se okuplja oko novoosvećene zastave i da meštani mogu da budu ponosi što su stekli ovakvu svetinju.

Tada su svi prešli u Dom Kralja Petra I Oslobođitelja, gde je prototjerje Stajić izvršio čin osvećenja.

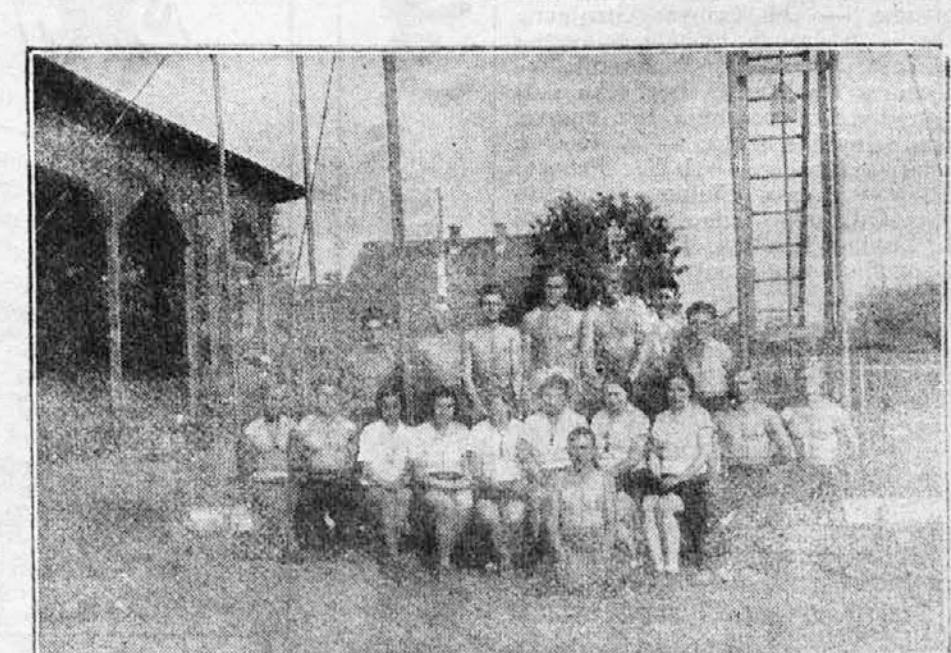
O značaju i velikoj koristi doma govorio je starešina društva br. Adamović, naglašujući, da se gradani nisu mogli na lepši način odužiti seni blaženopočivšeg Kralja Petra I Oslobo-

Spomenik blaženopočivšem Viteškom Kralju Ujedinitelju u Ljubljani
(Uz vest u 42 broju našega lista)

III prednjački tečaj II okružja župe Tuzla, održan u Tesliću od 5—14. okt. o. g.
(Uz vest u 42 broju našega lista)

VII prednjački tečaj župe Tuzla, održan u Tesliću od 16—27. okt. o. g.
(Uz vest na str. 4)

ROSIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

ditelja nego što je osnivanje Doma Kralja Petra I Oslobođitelja.

Zupski prosvetar br. Miloš Stanojević održao je vrlo značajan govor, koji je publiku odusevljeno pozdravila. Svečanost se završila pevanjem Sokolskog pozdrava, koji je otpevalo pevačko društvo.

U 1 čas održan je banket u sali Ubavića. Za vreme banketa održano je nekoliko sokolskih i patriotskih govorova.

Uveče je prikazao dilektanski otsek Sokolskog društva pred punom salom gradašta. »Ožalošćenim porodicama od B. Nušića. Posle toga nastala je igranka.

D. A.

Zupa Sušak - Rijeka

GOSPIĆ. — Lutkarska priredba, kroz ovu godinu održao je lutkarski otsek našeg Sokolskog društva nešto vrlo uspelih lutkarskih priredbi.

26 X 1935 davana je u općinskoj dvorani bajka u tri čina: »Ciro i Spiru u paklu«. Priredba je u svakom pogledu materijalno i moralno postigla vrlo dobar uspeh. Ne treba naglasiti, da su od mnogobrojne prisutne publice u općinskoj dvorani, došla, što no se kaže, do svog računa gospička deca, koja su ovom prigodom imala retki užitak.

Ovi naši mali Sokoli i Sokolice pratili su celu priredbu s naročitim interesom uz veselo pričanje i njihovo svojstveno komentiranje o pojedinim lutkama i ulogama.

I ovog puta došla je do posebnog izražaja preciznost i spremnost u izvođenju pretstave naših lutkara.

Ovom zgodom moramo istaknuti i odlično izvedenu sceneriju kao i veštvo izvođenje izvesnih uloga, što je sve ovoj priredbi dalo posebnu život i raspoređenje.

M. D.

JABLJANAC. — Nedelja trezvosti, 27. oktobra održala je Sokolska četa Jablanac propagandnu nedelju trezvosti u četnoj sokolani, gde se sakupilo celokupno članstvo čete i veliki broj naroda iz okoline.

Cetni prosvetar br. dr. Ivo Benić protumačio je svrhu ovog sastanka. Iza toga je učenik Slavko Amančić recitirao »Pesmu o piću« od Zmaja Jovana Jovanovića. Učenica Mara Mršić čitala je priču o »Kraljevskoj kruni«, a Predavanje o alkoholu s higijenskom izložbom održao je prosvetar br. dr. Ivo Benić, koji je iscrpo prikazao stetno delovanje alkohola sa zdravstvenog, socijalnog i materijalnog stanovišta.

Zupa Tuzla

TUZLA. — VII župski prednjački tečaj. VII župski prednjački tečaj održan je u Tesliću od 16 do 27. oktobra o. g., koji je pohađalo 10 braće i 5 sestara iz 7 društava i 1 čete.

Program tečaja je izradilo načelništvo župe. Šeta što ovaj tečaj nije bio posećeniji, pogotovo kad se oseća nedostatak spremne braće i sestara baš u onim društima, koja nisu poslala niti jednog tečajnika. Od 27 društava, koliko broj naša župa, svega je bilo zastupljeno 8 jedinica, iako je župa snosila pola troškova prehrane za svakog tečajnika. Onih 20 društava, kod kojih se oseća najveća potreba u prednjacima, nisu poslali u tečaj ništa.

Tečaj su vodili brat i sestra Ban. U tečaju se radilo dnevno 8 časova.

Pojedine predmete predavala su braća: dr. Guteča, starešina teškičkog društva; Zdravstvo — 5 časova; Ranko Marković, tajnik društva: Ustrojstvo — 2 časa; Đuro Mihelčić, zam. prosvetara: Istorija Sokolstva — 3 časa; Marko Popović, prosvetar društva: Sokolska misao i nagovori — 5 časova; ing. Biljević, zam. starešine: Čitanje zem. karata — 2 časa; Dušan Stanković, društveni referent za čete: Sokolstvo i selo — 1 čas; brat i sestra Ban: Proste vežbe — 10 časova; Vežbe na spravama — 10 časova; Strojne vežbe — 6 časova; Dečja telovežba — 4 časa; Predavanja i metodika — 10 časova; Različnosti, borilačke vežbe, gradivo za vežbanje bez sprave, prosta telovežba i igre — 20 časova; Uredaj i vežbalište — 1 čas; Pismeni zadatci — 2 časa. Ukupno je održan 81 čas. Održan je jedan izlet na Crni Vrh, Banju i Kiseliak. Tečajci su prisustvovali tromesečnoj sednici čete društva Teslić.

Nastanba je bila dobra, hrana dobra i obilna — 4 obroka dnevno. Na spavanje se išlo u 21 čas, a ustajanje je bilo u 6 časova. Predavanja su održavana od 7.30 do 12 časova s prekidom od pola sata za doručak, zatim od 15 do 18 časova. Disciplina u tečaju bila je dobra. Tečajci su ovim tečajem mnogo dobili što se pokazalo na koncu tečaja da su položili prednjačke pomoćničke ispite 4 brata i 4 sestre.

Brat Ban, ing. Biljević i Đuro Mihelčić održali su na oprštajnoj ve-

čeri prigodne govore tečajcima o značaju njihova poziva, i da se u buduće posvećuju još više prednjačkom pozivu. Nakon toga su razdobljena uvezena o pothadanju tečaja. O. S.

DUBRAVE. — Razvijanje sokolske zastave, Sokolska četa u Dubravama doživela je dana 27. oktobra retko slavlje. Na svečan način razvijena je njenasta zastava, koju joj je u znak svoje pažnje poklonio brat proto Matija Popović, senator iz Tuzle. Oko 11 časova pre podne prispeo je u Dubrave br. Matija Popović s prestatvnicima župe i matičnog društva Kreka, gde su ga kod škole pozdravili članovi čete Dubrave, a njihov starešina br. Marko Perić zaželeo kumu i darodavcu dobrodošlicu, naglasivši da će pod njezinim darom Sokoli iz Dubrava čuvati amanet Viteškoga Kralja.

Odmah iz dočeka svi su se Sokoli uputili u crkvu gde je održana misa. U tom međuvremenu u Dubravu su prispele i okolne čete Živinice, Ljubača, Husina i Ljepunice te delegati br. društva Bukanjne. Iza mise Sokoli s narodom uputili su se u dvorište osnovne škole, gde je pred brojnim seljacima iz Dubrave, seoskim Sokolima i sok. decom izvršeno razvijanje i osvećenje zastave. Pre osvećenja zastave župnik iz Dubrava br. Branko Škarica održao je sakuljenim seljacima govor o Sokolstvu i njegovoj zadaći u našoj državi, te lepo i shvatljivo istakao odnos Sokolstva prema politici i veri, čime je dobio sve dosadanje zlamerne glasine protivnika Sokolstva, koje su se u poslednje vreme počele da po selu šire. U čast darodavca i kuma br. Matije Popovića sastavio je brat Škarica naročitu pesmu.

Nakon posvete zastavu je preuzeo br. Matija, održavši tom prilikom topao patriotski govor, koji je vrlo često bio prekidan burnim klicanjem Kralju i Jugoslaviji. Dalje je brat Matija, kao Soko koji kako on sam kaže nije aktivan, izneo svoja opažanja u sokolskom radu i naročito naglasio svoje poglede na radu Sokolstva na selu, koje se najbolje održava u ovom njezinoj posveti, koju je upisao u spomen knjigu čete Dubrave: — »U košto do danas nisam u praksi video što znači sokolska ideja među mladim ljudima, danas sam se na licu mesta osvedočio kako su radošću ozarena lica onih, koji su stvarno zadahnuti tom idejom.

Ko hoće potpuno shvatiti tu ideju neka dove u selo i tu će potpuno tu ideju razumeti. Sokoli čuvajte i nadalje kao i do sada našu lepu Jugoslaviju!«

Predajući zastavu starešini čete br. Marku Periću prepričao mu je da okuplja pod zastavu sve što je u selu dobro i često.

Lepim rečima zahvalio se je brat Marko proti Matiji na daru i predao zastavu načelniku, a ovaj zastavniku,

koji je nosi medu ostale sokolske zastave.

Izaslanik župe brat Nikifor Todić biranom rečima čestita četi ovu svečanost ispred župe, a br. Vojislav Vučanović ispred matičnog društva Kreka, izražavajući radost društva što brat Matija, osvedičeni narodni borac i čovek koga su tudinske vlasti na smrt osudile, daruje baš ovoj četi zastavu i poziva članove da se u radu i pregnućima ugledaju u svog kuma i darodavca.

Nakon uzornog defilea održan je javni čas i zajednički doručak.

Cela ova svečanost, kojoj su prisustvovali brojni seljaci i seljanke, ostavila je na njih dubok utisak. Svi govornici nagradeni su burnim odravljanjem i klicanjem, a ovacije Kralju i Jugoslaviji bile su svesrdne i spontane. Ova svečanost je još jedan dokaz više da naš narod voli slogu i bratsku ljubav i da zna ko je zaštitnik te sloge i ljubavi. Većite svade plemenitke i verske, koje zlobni ljudi su strane ubacuju u narod seljaku su dojdile, a naročito ovome u ovim selima, a da je tako najbolje potvrđuje ova svečanost.

Zupa Varazdin

VARAŽDIN. — Zbor starešina, načelnika i prosvetara Sokolske župe Varazdin. U nedelju 27. oktobra o. g. održan je u dvorani Sokolskog društva Varazdin vanredan zbor starešina, načelnika i prosvetara Sokolske župe Varazdin sazvan da se raspravi sa stanje Sokolstva u ovome kraju.

Od 22. društva i 66 četa bila su zastupana 17. društava i 32 čete sa 25. starešina, 37 načelnika i 27 prosvetara. Na zboru je uzeo učešće i čitavi upravni, tehnički i prosvetni odbor župe. Ovaj dobro posećeni zbor otvorio je mesto otsutnog starešine župe brata Belčića, brat dr. Milenko Švaboda, prvi zamenik starešine, govorom u kom je istakao svrhu ovog zbara, konstatujući da prilike u kom se das nas nalazi Sokolstvo u ovome kraju ne smeju izazvati malodrušje članstva, jer su redovi pravih Sokola čvrsti i nepokolebivi.

Velvo zanimljive referate dali su: brat tajnik Špoljar, koji je govorio o materijalnom stanju župe. Istoči da su radom prestale one jedinice, kod kojih nema dovoljno volje za rad i u kojima su sami funkcionari neaktivni.

Brat župski načelnik Zvonko Šuljig izvestio je o radu jedinica u vežbaonicama. Nada se, da će napredak Sokolstva u župi biti bolji ako se sav rad prenese u vežbaonice, posveti li se veća pažnja prednjaštvu i ako buđe prosvetni rad u skladu s tehničkim. Iznos broj javnih nastupa, koji je manji od prošle godine. U programu rada spominje župske i društvene

prednjačke ispite, koji će se održati u novemburu ov. godine, zatim pripreme za subotički slet i utakmice te oveči župski prednjački tečaj. Spominje zavidno marljiv rad Murskog okružja sa sedištem u Čakovcu.

Brat predsednik župskog prosvetnog odbora prof. Vladimir Deduš podne je izveštaj o prosvetnom radu. Istoči manji broj prosvetnih izveštaja nego iz prešle godine, neizveden prosvetni program, napose u pogledu ciklusa predavanja o nacionalnoj istoriji, manjkave podatke o knjižnicama, pad predavanja i lep porast govorova pred vrstama. Unatoč toga što su neki prosvetari dobri radnici na selu premašili su Sokoli te imaju krive pojmove o radu prosvetara. Pozivlje prisutne da prijnu za rad s više oduševljivanja i volje te da privuku članstva, jer će se samo na taj način steći povereće i ljubav članstvu. Završuje uputstvom prosvetarima da se ne upuštaju u nikakve improvizacije, već da se odlučno drže određenog programa, jer »šloš sokolski voda najveći je neprijatelj Sokolstva«.

Posle tog referata podneli su pisano izveštaje društva i čete: Čakovec, Dekanovec, D. Kraljevec, Gorican, G. Mihaljevec, Hodošan, Ivanec, Legrad, Ludbreg, Kotoriba, Maruševac, Prelug, Vinica, Bednja, Ljubuščica, Macinenc, Novo Selo, Pečlenica, Novo Selo — Sv. Rok, Podture, Rešetinenc, Sivica, Strahominec, Šenkovec i Zasadbreg. U većini tih izveštaja radi se o utecaju političkih prijatelja na sokolske redove.

O stanju Sokolstva u ovome kraju govorili su braća načelnik Barulek (Kotoriba), starešina Vranko (Legrad), starešina Banek (Rasinja), starešina Ing. Ivanec (Budinčica), starešina Novak (Vratinske), sestra Tomas (Knežinec), starešina Lajner (Mali Bokovec), prosvetar Keretić (Macinenc) i načelnik Šoš (Bednja). Tu su izneseni vrlo interesantni podaci i misli o dalnjem radu Sokolstva u našim jedinicama.

Brat pretdsednik ŽPO prof. Deduš održao je zatim aktuelno predavanje »Politika i Sokolstvo«. Iznoši osnovne misli o Sokolstvu, politici, nacionalizmu, o potrebi unošenja snošljivosti u politički život i poštivanja tudeg mišljenja te na kraju poziva prosvetare da sistematski porade na jačanju načionalne svesti kod našeg seljaka.

Brat župski načelnik Župko Šuljig izvestio je o radu jedinica u vežbaonicama. Nada se, da će napredak Sokolstva da će ostati čvrsto i nepokolebivo uz svoje ideale te potrebu stvaranja jakog nacionalizma. Veli da treba stvoriti tip jugoslovenskog građanina, koji do sada još nismo uspeli da stvorimo. Kao pročelnik narodno-odbranbenog odbora govorio je o začaći Sokolstva u našoj župi obzirom

na otvorenu granicu spram severa. Oba predavanja toplo su pozdravljena.

Brat dr. Švaboda krajem govorom zaključio je zbor ističući, da je Sokolstvo u našoj mladoj župi uveliko čvrsti koren, pozivajući prisutne da intenzivno porade oko jačanja svojih jedinica te da se pokažu da su doista pravi sokolski vode. Završava da će Sokolstvo opstojati unatoč svih godaja jer »Bili smo i bićemo!« B.

Zupa Zagreb

ZAGREB. — Sokolska proslava 1. decembra. Zagrebačko Sokolstvo proslavlje u ove godine — kao i uvek do sada — na osobito svečan način dan narodnog oslobođenja i ujedinjenja, taj najveći narodni i sokolski praznik. Tom proslavom želi Sokolstvo da dade dužno poštovanje i hvalu neumrlim tvorcima Jugoslavije, a podjedno da i vanjskim načinom propagira uživo i učinkovito način jedinstva i života našeg naroda.

Dužnost je svakoga Sokola da stalno i uvek imade na umu tu uživljenu sokolsku ideju. Naročito je to dužnost svakog Sokola u današnjim teškim prilikama.

Zagrebačko Sokolstvo poziva stoga sva bratska sokolska društva i svu braću i sestre Sokole diljem lepe i velike naše domovine Jugoslavije, da ako im je to moguće — izaslanju svoja izaslanstva ili da lično dođu na ovu svečanu sokolsku proslavu u Zagreb.

Proslava zagrebačkog Sokolstva počinje ujutro 1. decembra sudjelovanjem na blagodarenjima u crkvama. U toku pre podne priredeće svakog Sokolstva u gradu Zagrebu za svoje članstvo svečanu sednicu, na kojoj će se pročitati poslanica SKJ, a potom će starešine održati svečano slovo o značenju same proslave. Prema našoj staroj sokolskoj tradiciji, izvršiće se proizvodnje dece u naraštaj, a naraštaj u članstvo i položiti svečani sokolski zavjet. Sviranjem državne i sokolske himne uveličaće se proslava.

Navečer priređuje zagrebačko Sokolstvo u prostorijama hotela »Esplanade« svečani sokolski ples, koji će biti najlepša revija naših prekrasnih narodnih muških i ženskih nošnja. Ovo prekrasno naše narodno bogatstvo u nošnji pojačaće se leptotom naših sokolskih odora, te večernjim plesnim toaletama gospoda i gospode uzvanika.

Zagrebačko Sokolstvo ne želi nikakvog truda, da ta proslava bude doista dostojna velike ideje, kojoj je namenjena, pa moli sva bratska društva i svu braću i sestre, da sve prirede posepe u što većem broju, kako bi se i u vanjskim načinom manifestirala sokolska ljubav za narodno jedinstvo i našu dragu Jugoslaviju.

Ovlašćite u „Sokolskom glasniku“!

Krajno niske cene
telovežbenih sprava možemo održati dobro, dok postoji zaliha, pošto se cene odljevih materijalja dižu. — Zato požurite sa narudžbom. — Sprave solne, izrada precizna, cena nevjerojatno niske.

TV